

CAPITOLUL VIII

EVALUAREA ȘI MONITORIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Implementarea strategiei de dezvoltare se realizează prin intermediul planului de măsuri și acțiuni.

Planul de acțiune v-a fi detaliat pe structura **obiectiv general - obiectiv specific – măsura - resurse necesare - indicatori de performanță – termen - risc asociat.**

Proiectul de planificare strategica a comunei Viile Satu Mare trebuie să ia în considerare necesitatea unui proces de evaluare coerent a programelor și rezultatelor vizate. Evaluarea trebuie să se bazeze pe elemente structurale serioase și să fie realizată de grupuri specializate pe domenii de interes. Efortul de evaluare trebuie să țină seama de caracteristicile comunității sătmărene și să aibă un caracter permanent (care să includă și monitorizare nu doar evaluări finale).

Proiectul de planificare strategica a comunei Viile Satu Mare trebuie să ia în considerare necesitatea unui proces de evaluare coerent a programelor și rezultatelor vizate. Evaluarea trebuie să se bazeze pe elemente structurale serioase și să fie realizată de grupuri specializate pe domenii de interes. Efortul de evaluare trebuie să țină seama de caracteristicile comunității sătmărene și să aibă un caracter permanent (care să includă și monitorizare nu doar evaluări finale).

8.1 Ciclul planificare-evaluare

În ceea ce privește evaluarea nevoilor, pe măsură ce desfășurăm o monitorizare a acestora apare necesitatea să acționăm prin modificarea programului. Obținem până la urmă un ciclu interactiv planificare-evaluare. În prima fază, cea de planificare, vorbim despre formularea unei probleme, conceptualizarea alternativelor, detalierea posibilelor cursuri ale acțiunii și a implicațiilor lor, evaluarea alternativelor și selectarea celei mai bune și de implementarea alternativei alese. A doua fază se referă la formularea obiectivelor, scopurilor și ipotezelor programului, conceptualizarea și operaționalizarea componentelor principale ale evaluării:

- programul,
- participanții,
- condițiile și măsurătorile,
- designul evaluării,
- detalierea modului în care vor fi coordonate aceste componente,
- analiza informației
- utilizarea rezultatelor.

Se propune realizarea programelor operaționale, precum și a planurilor de acțiune pe baza evaluării nevoilor existente în fiecare domeniu.

Adoptarea programului se va face doar după efectuarea unei analize exacte, care poate duce la revizuirea programului.

La acest nivel se impune efectuarea unor analize de gradului de realism a programului și a obiectivelor lui, analize cost-beneficiu sau cost eficiență (după caz).

După implementarea programului se va realiza monitorizarea acestuia, pe baza unui set de indicatori specifici fiecărui program.

Pentru programele cu o desfășurare mai îndelungată de timp se impune efectuarea unei analize intermediare, care să ne spună în ce măsură operațiunile programului merg bine și la timp, precum și în ce măsură sunt îndeplinite obiectivele programului. Pe baza acestei evaluări se pot impune modificări ale programului și implementarea acestor modificări.

La încheierea programului sau a unui ciclu al programului se va efectua o evaluare sumativă (orientată spre performanța programului, valoarea sa pentru societate), care să ne spună în ce măsură programul poate sau trebuie să fie continuat.

8.2 Etapele evaluării

Un program poate fi evaluat atunci când:

- Scopurile și obiectivele programului, cele mai importante efecte secundare care ar putea să apară, informațiile necesare pentru evaluare sunt bine definite;
- Scopurile și obiectivele programului sunt plauzibile;
- Informațiile necesare pot fi obținute;
- Beneficiarii evaluării au ajuns asupra unui acord asupra modului în care vor fi utilizate rezultatele acesteia.

Modul în care se desfășoară o evaluare diferă de la program la program. Etapele generale ale unei evaluări pot fi:

1. Clarificarea obiectului evaluării (programul)
2. Identificarea scopului evaluării și a beneficiarilor acesteia
3. Identificarea datelor necesare
4. Alegerea și aplicarea metodelor de culegere a datelor
5. Analiza datelor
6. Prezentarea rezultatelor.

Forma de evaluare recomandată este aceea participativă, în care sunt implicate toate părțile implicate în program (beneficiarii programului, organizația care a implementat programul, partenerii și finanțatorii programului).

Avantajele acestei abordări sunt:

- Accent pe participanți;
- Gamă largă de beneficiari care participă;
- Scopul este învățarea;
- Design flexibil;
- Metode de apreciere rapidă;
- Participanții din exterior vin în calitate de facilitatori.

8.3 Indicatori ai programelor

Indicatorii unui program pot fi definiți drept orice valori care pot fi calculate sau măsurate și care ne pot da informații despre gradul de succes al îndeplinirii obiectivelor unui program.

Obiectivele sunt așteptări exprimate în termeni cantitativi (de exemplu, se așteaptă o creștere economică anuală de 5%) iar indicatorii sunt măsurători reale, sunt fapte (indicatorul creștere economică se măsoară la trecerea unui an de la anunțarea obiectivului; dacă este mai mare sau egal cu 5%, obiectivul a fost îndeplinit).

Pot exista mai mulți indicatori pentru fiecare obiectiv și de aceea este foarte important ca indicatorii propuși să fie cu adevărat cele mai bune măsuri ale îndeplinirii obiectivelor.

Indicatori de evaluare a implementării strategiei comunei Viile Satu Mare

Dezvoltare economică și competitivitatea mediului de afaceri

- Numărul întreprinderilor
- Numărul societăților cu participare străină la capital
- Densitatea IMM-urilor (număr IMM-uri la 1.000 de locuitori)
- Cifra de afaceri totală
- Numărul șomerilor înregistrați
- Numărul mediu al salariaților
- Producția agricolă vegetală și animală
- Suprafața terenurilor agricole valorificate
- Număr silozuri agricole
- Km de drumuri de exploatare agricolă înființate/reabilitate
- Numărul de parteneriate de tip public-privat dintre Primăria VIILE SATU MARE și mediul de afaceri

Infrastructură

- Lungimea drumurilor comunale modernizate
- Lungime trotuare modernizate
- Lungime rețea de apă potabilă
- Lungime rețea de canalizare
- Grad de conectare la rețeaua de apă potabilă
- Grad de conectare la rețeaua de canalizare
- Grad de conectare la rețeaua de electricitate

Educație și cultură

- Numărul sălilor de clasă

- Unități de învățământ reabilitate
- Numărul laboratoarelor școlare
- Numărul sălilor de sport
- Numărul volumelor din Biblioteca Publică
- Numărul de abonați ai Bibliotecii Publice
- Numărul așezămintelor culturale reabilitate/ construite
- Evenimente culturale organizate
- Numărul obiectivelor cultural-religioase reabilitate
- Numărul obiectivelor cu valoare istorică reabilitate
- Numărul de locuri de parcare în vecinătatea obiectivelor culturale

Sănătate și servicii sociale

- Unități medico-sanitare reabilitate
- Incidența bolilor frecvente
- Numărul de parteneriate în domeniul furnizării serviciilor sociale
- Numărul cazurilor de abandon școlar
- Numărul cazurilor de violență domestică
- Numărul cazurilor de abandon familial
- Gradul de acoperire cu servicii sociale pentru copii proveniți din medii defavorizat
- Rata șomajului în rândul persoanelor defavorizate
- Numărul întreprinderilor sociale

Servicii publice

- Numărul traseelor de transport public școlar
- Numărul stațiilor de transport în comun amenajate pentru transportul public școlar
- Funcționari publici beneficiari ai sesiunilor de specializare și perfecționare în domenii de interes (achiziții publice, management de proiect, furnizarea serviciilor publice, ECDL etc);
- Numărul studiilor de evaluare a oportunității externalizării serviciilor publice
- Numărul stâlpilor de iluminare stradală
- Zone publice supravegheate video
- Rata infracționalității (număr infracțiuni la 10.000 de locuitori)
- Numărul echipamentelor în parcurile de joacă pentru copii
- Numărul băncilor instalate în spațiile publice
- Numărul de coșuri de gunoi montate în spațiile publice
- Numărul bazelor sportive
- Numărul zonelor de agrement

Mediu

- Cantitatea de deșeuri menajere generate
- Gradul de acoperire a serviciilor de salubritate
- Cantitatea de deșeuri de echipamente electrice și electronice colectată selectiv pe locuitor
- Numărul de acțiuni de ecologizare
- Suprafața împădurită

8.4 Scopul monitorizării și evaluării implementării Strategiei este:

- Evaluarea atingerii obiectivelor în timp util și în bugetul local.
- Constatarea dacă proiectele implementate sunt durabile.
- Succesul realizării Strategiei depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia. În procesul implementării prezentei Strategii vor fi implicați mai mulți actori, fiecare respectând responsabilități bine determinate, îndeplinind rolul de implementator sau de control al proiectelor planificate. În plan instituțional **principalii actori ai implementării strategiei vor fi:**
 - Administrația publică locală –Primarul, Consiliul Local, Primăria;
 - Agenții economici;
 - Investitorii;
 - Societatea civilă.

Performanța implementării strategiei va fi evaluată pe baza unor rapoarte strategice, elaborate de Unitatea Administrativ Teritorială Viile Satu Mare. În elaborarea raportului strategic se va avea în vedere includerea de date relevante pentru evaluarea eficacității și eficienței măsurilor aplicate. Aceste rapoarte strategice vor fi realizate în 2016, 2019 și 2022, fiind prezentate în cadrul ședințelor și transmise autorităților de la nivel regional.

În cadrul raportului vor fi evidențiate:

Situația și evoluția socio-economică la nivelul local

Realizările, problemele și perspectivele în ceea ce privește implementarea

Exemplele de bună practică

Orice propuneri de modificare a strategiei de dezvoltare locală și a tabelor financiare

Raportul va sintetiza evoluțiile relevante în implementarea Strategiei, deficiențele constatate și recomandările pentru remediere prin ajustarea Strategiei și a Planului de Acțiune, care vor fi, la rândul lor, supuse aprobării Consiliului Local

8.5 Evaluarea ex-post a impactului strategiei

Evaluarea ex-post a impactului strategiei va urmări să analizeze.

- modul de folosire a resurselor,
- realizarea impactului așteptat și
- eficiența intervențiilor.

Se vor evalua factorii de succes sau de eșec, cât și sustenabilitatea rezultatelor și impactului strategiei. Pentru o evaluare adecvată a rezultatelor strategiei evaluarea ex-post trebuie realizată după trecerea unui anumit timp de la implementare. În acest scop pot fi contractați evaluatori externi.

Monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei pentru dezvoltare durabilă a comunei Viile Satu Mare are drept scop atât aprecierea gradului de realizare al proiectelor propuse de document, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizui și modificări ale obiectivelor, țințelor, planurilor de măsuri și acțiuni.

Monitorizarea reprezintă un procesul continuu de culegere a informațiilor relevante despre modul de implementare a Strategiei pentru dezvoltarea durabilă a comunei Viile Satu Mare, în timp ce evaluarea este un proces care folosește informațiile obținute pe parcursul monitorizării pentru a stabili dacă strategia și-a atins ținta și a avut eficiența scontată: și-a îndeplinit viziunea și obiectivele strategice și specifice menționate.

Monitorizarea implementării strategiei va fi realizată în permanență de către un departament al Primăriei Comunei Viile Satu Mare, desemnat prin decizie a Primarului Comunei Viile Satu Mare. Monitorizarea va consta în verificarea implementării în perioada programată a activităților, colectarea datelor necesare pentru popularea bazei de date a indicatorilor de evaluare etc. Această activitate contribuie și la o îmbunătățire a coordonării proiectelor realizate la nivel local cu cele realizate la nivel județean și regional.

Evaluarea implementării strategiei se bazează pe compararea gradului de atingere a țințelor propuse inițial cu situația dezvoltării comunei la diferite momente. Pentru aceasta trebuie avută în vedere evoluția indicatorilor de evaluare și a stadiului la care aceștia se află în funcție de țințele aferente stabilite în cadrul obiectivelor specifice.

Evaluarea va fi efectuată de către departamentul care va realiza și activitatea de monitorizare. La o perioadă stabilită de Primarul Comunei Viile Satu Mare (se recomandă perioade nu mai mici de 1 an), acest departament va prezenta în plenul Consiliului Local un raport de evaluare a implementării strategiei care va conține situația indicatorilor de evaluare. În baza acestei situații, departamentul va propune eventuale modificări sau actualizări ale prevederilor strategiei.

Se recomandă ca în cazul unor schimbări socio- economice sau administrative majore să se efectueze o revizuire a documentului strategic. Pentru perioada de implementare a Strategiei pentru dezvoltarea durabilă a comunei Viile Satu Mare (2014-2020) se recomandă ca o primă revizuire a documentului să fie realizată în anul 2014, mai exact în momentul în care vor fi disponibile toate

informațiile cu privire la disponibilitatea fondurilor europene pentru următoarea perioadă de programare.

Se estimează că programele de finanțare din cadrul Perioadei de programare 2014-2020 vor fi publicate la mijlocul anului 2014, astfel încât se recomandă o primă revizuire a strategiei ulterior publicării acestora. Această revizuire nu va fi, însă, una majoră care să aducă modificări majore de conținut (viziune, obiective strategice, obiective specifice) și va consta în modificarea/completarea Planului de măsuri și acțiune pentru a identifica exact programele de finanțare care pot susține fiecare proiect din cadrul strategiei.